

Jordbruken borta

1989

men folket kvar i Bortan

Hos syskonen Johan Nilsson och Emma Magnusson står alltid kaffepannan på spisen när det kommer besök.

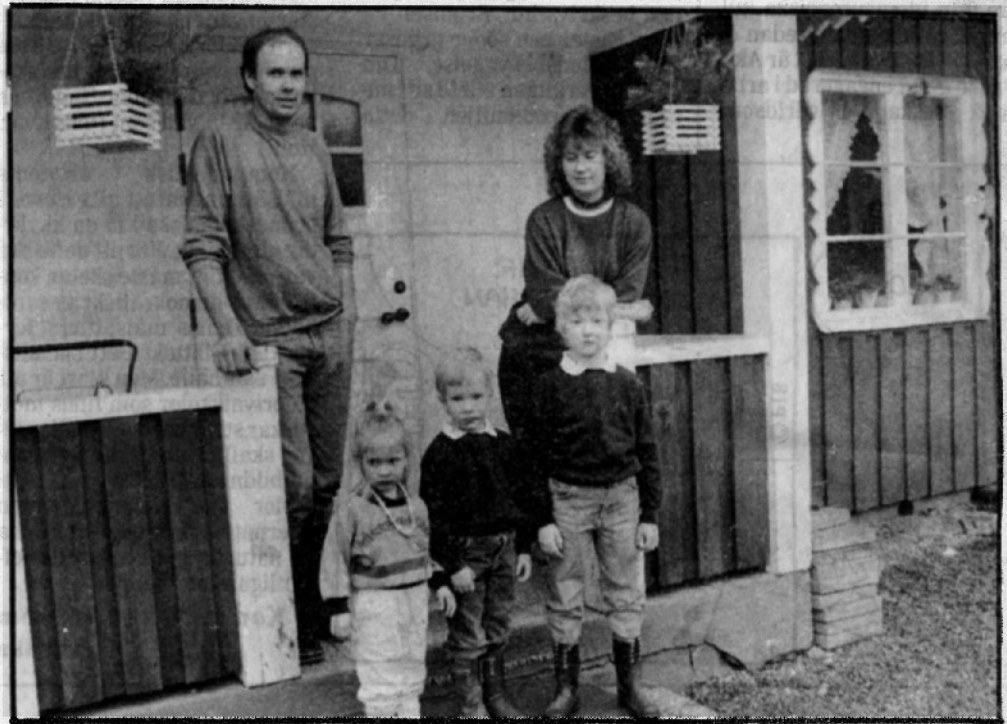
Bröderna Ragnar och Johan Åsberg träffas utanför affären och får en liten pratstund.

Utvecklingen vänder i Bortan

I början av 1980-talet såg framtiden mörk ut för hemmanet Bortan i norra Gunnarskog. Jordbruken i bygden försvann och därmed också möjligheten för människorna att kunna arbeta i närheten av hemmet. Befolkningssiffrorna pekade nedåt och därför togs beslut om att flytta undervisningen från Bortan till Tväruds skola.

Men nu har utvecklingen vänt. I dag bor många unga familjer i Bortan och istället för att arbeta i bygden pendlar man till sina arbeten i Arvika eller Charlottenberg. Nu finns också i Bortan närmare 30 barn som ännu inte börjat skolan.

Se artikel sista sid.

Per-Olov och Anne-Berit Danielsson med barnen Rebecka 3 år, Emanuel 5 år, Petter 6 år (på bilden saknas lille Erik 1 år) trivs i Bortan och kan inte tänka sig ett bättre ställe att bo på.

Hemmanet Bortan i norra Gunnarskog är inte den avfolkningsbygd som många tror för här finns i dag nästan 30 barn som inte börjat skolan.

I Bortan finns en aktiv idrottsförening, missionsförsamlingen har juniorgrupper och den nedlagda skolan har blivit bygdegård.

En naturlig samlingsplats och värdefull service finns också i bygden tack vare att det finns en affär.

Bortan är inte heller någon avfolkningsbygd för här finns idag 30 barn som ännu inte börjat skolan.

—Visst har Bortan genomgått en stor förvandling de senaste åren. På 40- och 50-talet fanns många små jord- och skogsbruk i bygden och de flesta människor hade sina arbeten på gårdarna. Nu finns bara ett fåtal jordbruk kvar och de flesta bortanbor reser idag till Arvika eller Charlottenberg för att få sin inkomst, berättar Torsten Nilsson.

Torsten har bott i Bortan i hela sitt liv och gått sina skolår i Bortans skola. Nu har han olika kommunala uppdrag och är bland annat ordförande för den förening som driver den nedlagda skolan som bygdegård.

Nedlagd skola

—Föreningen köpte fastigheten av kommunen för en symbolisk summa när undervisningen flyttades. Nu använder vi lokalerna till olika kurser och möten, berättar Torsten. Vi har också börjat renovera i lokalerna. Till denna upprustning har vi fått ett bidrag från Stora Skogs sociala fond. 15.000 kronor räcker ju inte långt, men det var en bra hjälp så att vi kunde starta arbetet.

Torstens fru Märta Nilsson började som lärare i Bortans skola 1967 och skötte undervisningen fram till nedläggningen.

—När beslutet togs om att undervisningen skulle flyttas till Tväruds skola tror jag inte att någon kunde drömma om den utveckling som kom i Bortan, säger Märta. Just i norra delen av Gunnarskog har det fötts väldigt många barn de senaste åren och det gör att vi om några år kommer att få det ganska trångt i skolan i Tvärud.

Jordbruk

Anne-Berit och Per-Olof Danielsson med barnen Petter, Emanuel, Rebecka och Erik, hör till de få som idag driver jordbruk i Bortan.

—Familjen bor i mitt föräldrahem och vi arrenderar mark för att ha jordbruket med 16 kor, kalvar, grisar, höns och får, berättar Per-Olof.

—Tillsammans med jordbruket har jag också vaktmästarssysslan på pensionärshemmet i Bortan och i Tväruds skola några timmar varje dag.

Anne-Berit arbetade tidigare som fritidsledare i Arvika, men nu finns hon hemma hos barnen som är mellan 6 och 1 år.

—Jag tycker inte att jag saknar något här i Bortan. Barnen har kompisar i passande ålder och själv har jag flera jämnåriga i närheten. Vi har ju också nära till affären, säger hon.

Ungdomsverksamhet

Anne-Berit och Per-Olof är också ansvariga för ungdomsverksamheten i missionsförsamlingen.

—Vi träffs en kväll varannan vecka och har olika aktiviteter och då brukar det komma mellan 15 och 20 ungdomar, berättar Anne-Berit.

Bortans Ik med bordtennis och fotboll både med herr- och damlag har också en omfattande verksamhet.

Ett 30-tal ungdomar tränar bordtennis i gymnastiksalen i Tväruds skola och deltar också flitigt i tävlingsverksamhet. A-lagstruppen har flera år på rad varit bland topplagen i division IV i västsvenska norra.

Fotbollen har förutom herr- och damlagen också pojklag och som en nyhet förra säsongen ett flicklag i seriespel.

Lantbrevbärarservice

Bortans naturliga samlingspunkt är naturligtvis affären, men många träffas också en stund varje förmiddag vid brevlådorna när de hämtar hem posten.

—Lantbrevbärarna och den service de tillför bygden är helt enorm, det är alla i Bortan överens om.

Johan Nilsson, Sven Nilsson och Olle Andersson är tre som brukar träffas vid brevlådorna runt middagstid. Alla tre har bott i Bortan hela livet och pratstunden vid brevlådan handlar ofta om gamla tider.

Affären har allt

Erik Andersson är föreståndare för affären i Bortan, stället som är samlingspunkten i bygden.

—Jag har haft affären i 25 år, berättar Erik. Förutom att expediera kunder i affären kör jag också ut varor en gång varje vecka till Bogen och Ekhöjden. Ett tiotal hushåll i Bogen och cirka fyra hushåll i Ekhöjden besöker jag varje torsdag och fredag.

Märta och Torsten Nilsson bor intill den nedlagda skolan i Bortan och Märta var den siste läraren i skolan. Torsten är nu ordförande i föreningen som sköter skolan som en bygdegård.

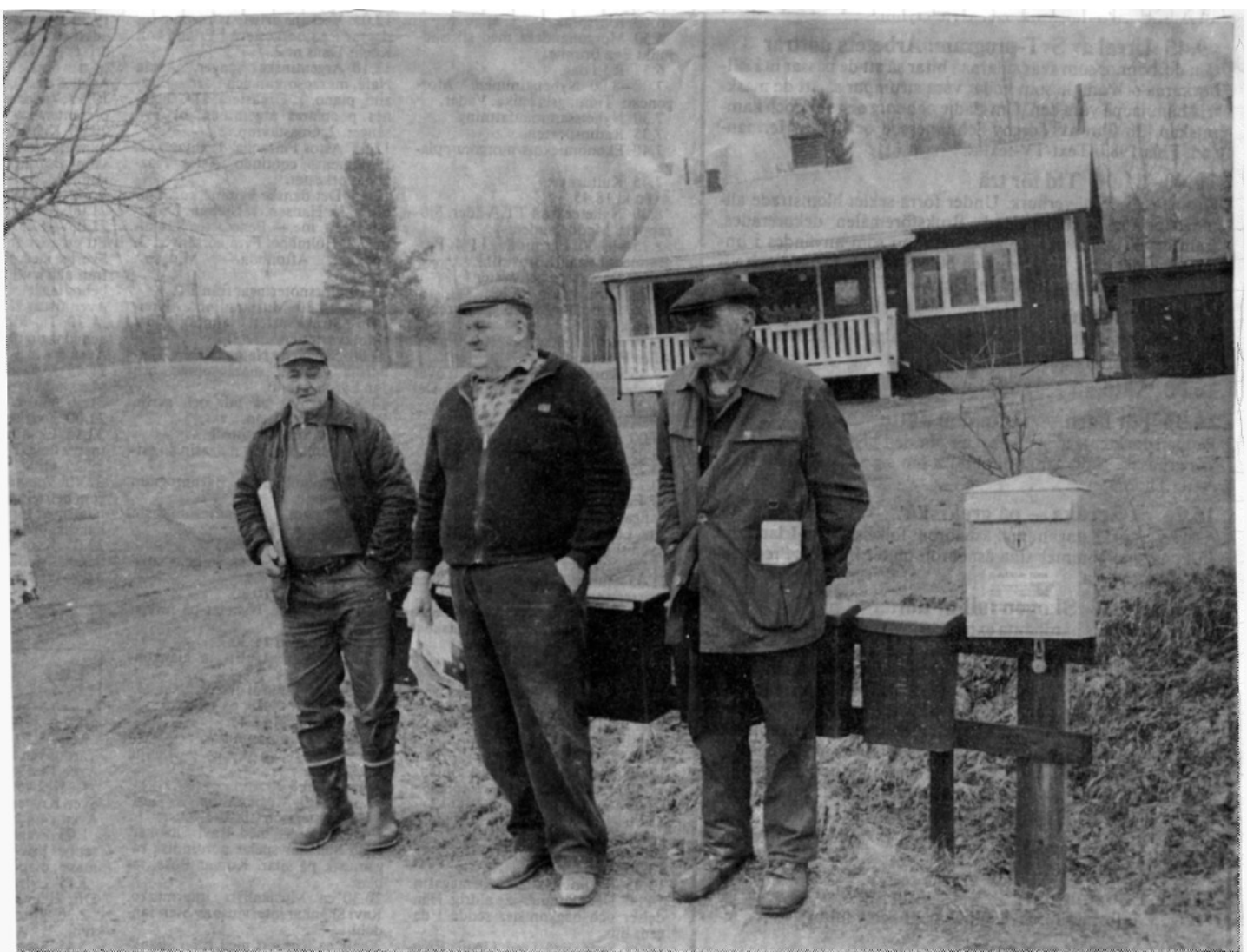
—I affären finns också en del medicin som apoteket levererar och som kunderna sedan kan köpa av mig. Jag är också ombud för tipstjänst och har alla slags lotter och säljer bensin och fodervaror, fortsätter Erik. Kvällstidningarna kommer varje eftermiddag med bussen från stan så det går också bra att köpa här.

—Jag har köptrogna kunder i affären men bästa tiden är sommaren då omsättningen brukar fördubblas.

Gunnar Karlbom från Stockholm har under många år haft sommarbostad i Bortan, men de senaste åren har han bott där stora delar av året.

—Här är toppen, säger Gunnar, och här finns mycket trevliga människor.

Anne-Marie Persson

Johan Nilsson, Olle Andersson och Sven Nilsson brukar träffas vid brevlådorna. Alla tre har bott i Bortan hela livet, därför blir det ofta pratstunder om gamla tider. 1989

Gunnar Karlbom är egentligen stockholmare men bor stora delar av året i Bortan. Han stortrivs och tycker att alla människor är trevliga. 1989